

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 30. marca 2023 - Leto XXXIII, št. 13

stran 2

**PAUT, STERA NE NAPUNI SAMO TEJLO,
LITJI DÜŠO TÖ**

ZGODOVINA JO JE ŽE OD MALIH NAUG BRIGALA
stran 5

TAU DELAM, KA RAD DELAM
stran 8

V TEJ ŠTEVILKI NAJDETE
MLADO PORABJE!

PAUT, STERA NE NAPUNI SAMO TEJLO, LITJI DÜŠO TÖ

V soboto so slavnostno prejkдали in blagoslovili Porabsko križno paut, stera je povezala vsej sedem porabskih vesnic. Vsakša vesnica

paut vözbrodo, je dostakrat tak gé, ka »vsikši nosi svoj križ, odi po svoji križni pauti. Velko veseldje je za nas, porabske Slovence,

okviri projekta Križna paut in misleci Porabja je bilau napravljenih ške sedem kratkih filmov, v sterih se je notpokazala tüdi porabska kulinarika.

Med tem ka je dež pomalek kapo z neba, sta spregučala ške poslanec Zsolt V. Németh in generalna konzulka RS v Monoštri Metka Lajnšček. Poslanec je pravo, ka je nej fontoška samo paut ali njena dolžina, liki tau, na kakšen način jo preodimo. Po rečaj Metke Lajnšček pa Porabska križna paut simbolizera »trdoživost Porabskih Slovincov tö, ka jim je gratalo ohraniti narodnost in vöro. Naj ta paut ške bole poveže skupnost in ji da mauč, ka de ji gratalo ške naprej ohraniti te

dobijo največšo mogaučo intelektualno, materialno in moralno podporo, štera

cije. V Andovcaj je tau na pravo varaški župnik Imre Bodorkós, na Verici Dejan

V Andovci sta dvej štaciji blagoslovila varaška župnika Imre Bodorkós pa Krisztián Óra

ma dvej štaciji, napravljeni z rastovoga lesa, kejpji na nji so s keramike, pod njimi pa ške napisi, tak v vogrskom kak slovenskom geziku. V vsakši porabski vesnici so postavili ške eno leseno stolicco, in tau na takšom mestu, gé je lepi razgled.

V deževnom vremeni se je slavje začnilo v devetoj vöri s sveto mešo, stero je v cerkvi sv. Štefana Hardinga v Števanovcaj darüvo sombotelski püšpek János Székely. Vöro po tistom so slavnostno prejkдали in blagoslovili prvo štacijo, stera je postavljena par stopajov vkraj od cerkve. Ob toj priliki je, tak kak pri meši, zapopejvo števanovski cerkveni zbor. »Sveti Baug, tvoj sin Jezuš Kristoš, je vzeu križ na svoja pleča in pokazo svojo lübezen. Blagoslovi vse lidi, steri do se pri tom znamenji stavili, premišlavalu pa molili. Križna paut naj ji pripela k tebi v nebesa,« je pravo János Székely. Po rečaj predsednika Državne slovenske samouprave Karla Holeca, steri si je tau

ka gnes se blagoslovi pa prejkda naša porabska križna paut, stera poveže vse porabske slovenske vesnice. Križna paut je tis-

Porabsko križno paut si je vözmislo predsednik Državne slovenske samouprave Karel Holec

ta paut, kama človek zato odi, da se pomiri. Porabska križna paut s svojimi štirinajstimi štacijami nas prejkpela po sedmi porabski vesnicaj, gde se na friškom zraki pomiriš in utišaš svoje misli. 25 kilometrov duga paut ne napuni samo tejlo, litji düšo tö.« Karel Holec se je zahvalo vogrski vladi, stera je s 14 milijoni forintov omogaučila, ka se je Porabska križna paut postavila. V

vrednote in jih prenašati na mladi rod.« Po tistom je slovenska parlamentarna zagovornica Erika Köles Kiss preštejla ške pismo državnoga sekretara za narodnostne in cerkvene zadeve Miklósa Soltésza, steri je napiso, ka na žalost nej meu prilike »ka bi z vami vküper svetil te lejpi dogodek.« Po njegvi rečaj vogrski rosag šké pokazati posebno pozornost tomi, ka pripadniki narodnosti

jim pomaga, ka se ohranjajo njini materni gezik in kultura: »Dragocene so

Horvat, na Gorenjom Senjini niki Lojze Kozar, na Dolenjom Seniki Tibor Tóth, v

Napis na prvi štaciji

Napisi na štacijaj v slovenskom geziku:

- I. Jezuš na smrt osodijo
- II. Jezuš vzeme križ na svoje rame
- III. Jezuš odprvim spádne pod križom
- IV. Jezuš sréča svojo žalostno mater
- V. Šimon Ceréneuš pomága Jezušu križ nesti
- VI. Veronika Jezušu raubec ponüdi
- VII. Jezuš obdrügam spádne pod križom
- VIII. Jezuš toláži jeruzálemske žene
- IX. Jezuš obtrétjim spádne pod križom
- X. Jezuš slečéjo in njemi žuč piti dávajo
- XI. Jezušu na križ pribijejo
- XII. Jezuš na križi vmerjé
- XIII. Jezušu s križa vzemejo in žalostnoj Materi v nároče položijo
- XIV. Jezušu v grob položijo

plesne skupine, stere gordržíjo lüdske plesu, vsakša mala sküpnost, stere člani nücajo svoj domanji gezik pa molijo v svojom geziku.« Malo pred paudnevom so prejkдали ške vse drüge šta-

Sakalovcaj Ferenc Merkli, v Slovenski vesi pa Franc Režonja. (Kejp na 1. strani: Mešo je dariüvau sombotelski škof János Székely, z njim so mešüvali župniki iz Porabja in Prekmurja) Tekst in kejpji: Silva Eöry

Podpis pogodb je začetek skupne poti

Oktobra lani so v prostorih Slovenskega doma v Monoštru najavili Program spodbujanja gospodarske osnove avtohtone

vács ter se za denarno podporo zahvalila Sloveniji oziroma ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport. Za pomoč je

kleparja in celo internetnega ponudnika oziroma grafičnega oblikovalca. Prijavljenim so sredstva namenjena za nakup nove oziroma razvoj obstoječe tehnologije.

Devet podjetij so na dogodku zastopali lastniki oziroma poslovodje in podpisali pogodbe o sofinanciranju. Ostali trije prijavitelji bodo to storili kasneje. Po izvedbi naložbe bodo morali dobitniki sestaviti končno poročilo, nato bodo ustreznost izvedbe preverili na samem kraju, na koncu pa bo sledilo izplačilo dodeljenih sredstev.

Kot smo zvedeli od Andree Kovács, bodo kmalu razpisali preostala sredstva v 1. ukrepu, tokrat za dvoletno obdobje, torej tudi za večje investicije. Še pred poletjem želijo objaviti razpis za 2. ukrep (turizem in dopolnilne dejavnosti), pri katerem bo prav tako mogoče pridobiti sredstva za dve leti. 3. ukrep bo

Podpore slovenskega ministrstva za gospodarstvo so bili deležni tudi mladi porabski podjetniki – na fotografiji pogodbo o sofinanciranju podpisuje gornjeseniški klepar Adam Čuk.

slovenske narodne skupnosti na Madžarskem, ki naj bi se s finančno podporo Republike Slovenije izvajal med letoma 2021 in 2024. Novembra je izšel javni razpis v sklopu 1. ukrepa omenjenega razvojnega programa, na katerega so se lahko prijavila mikro, mala in srednje velika podjetja, ki delujejo na območju Porabja.

21. marca letos so v Slovenskem domu podpisali pogodbo o sofinanciranju z Zvezo Slovencev na Madžarskem na eni in posameznimi porabskimi gospodarstveniki na drugi strani. Na slovesnem dogodku, ki se ga je udeležila tudi slovenska generalna konzulka Metka Lajnšček, je v imenu krovne organizacije predsednica Andrea Kovács uvodoma poudarila, da predstavlja razvojni program mejnik v življenju Slovencev na Madžarskem in je novost tudi za matično Slovenijo, ki na podoben način še ni podprla nobene druge zamejske pokrajine.

Kot smo slišali, je na javni razpis prispelo 12 prijav in vse so bile podprte v skupni višini 201.250 evrov. »Podpore ste lahko deležni, ker živite na območju Porabja in ste Slovenci, ali za posluje pretežno Slovence,« je na pogoj za prijavo na razpis ponovno opozorila Andrea Ko-

hvaležna tudi domači Razvojni agenciji Slovenska krajina in uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Predstavniki slednje Robert Kojc

Predstavniki dvanajstih uspešno prijavljenih podjetij z generalno konzulko Metko Lajnšček, predsednico ZSM Andree Kovács in zastopnikom urada za Slovence Robertom Kojcem

je podpis pogodb označil kot začetek skupne poti in dokaz, da je Porabje dobilo pozornost, ki si jo zasluži. »Prepoznali smo, da je ohranjanje jezika, kulture in identitete tudi gospodarsko vprašanje,« je nadaljeval gost iz Ljubljane in se prisotnim gospodarstvenikom zahvalil, da dajejo perspektivo vsej pokrajini, še posebno mladim. Opozoril je tudi na veliko raznolikost delovnih področij pri prijavljenih, med njimi namreč najdemo gradbenika, avtomehanika, vulkanizerja, mizarja,

sledil kasneje, namenjen pa bo vzpostaviti vidne dvojezičnosti oziroma podpora operativnim dejavnostim.

Tokrat sproženi gospodarski program je plod dolgotrajnega usklajevanja in skupaj s podobnim madžarskim programom znatno prispeva k razvoju slovenske narodnostne skupnosti v okolici Monoštra. Le s trdno gospodarsko osnovo je namreč možno ohraniti prebivalstvo na rodni grudi.

-dm-

Foto: Silva Eöry

Pod Srebrnim brejgom ...

... se je 25 milijunov evronov talušilo. Telko so mali glažeki koštali, v sterij so pfeizerji, astra zenece, moderne pa eške kaj takšnoga bilau. Za časa Covida 19 je Slovenija tau kupila. Beteg je skur dojvgasno. Že dolgo lidge na inekcije ne ojdijo. Depa, v tisti dnevaj je velka panika bila, aj bi nej lidge brezi toga ostanoli. V tej dnevaj je vse vküper staro gratalo, po regulaj se vničiti

Inžiner Janez Gorišek (1933-2023) vküper z bratom za legendo vala. Daleč naprej je vido. Tak gnes na njegvi velikanki v Planici najbaukši na smučaj že prejk 250 mejterov leko letijo. Na žalost tau leto kakšnoga nauwoga rekorda nede vido. Dva tedna prva do v Planici znauva leteli, je slobaud v zeu od žitka

pejnez več nej bilau, zaprav, njegvi vert je vnaue pejneze dužen ostanu. Možakar se Sergej Racman zove. Že dolgo ga po birovijaj es pa ta vlačijo, ka aj bi svoje partnere znoro. Zaprav, nej njim je tisto plačo, kelko so v njegve »biznise« notdžali. Velka bomba je že dve leti nazaj paučila. Racmana so na biroviji na vauzo osaudili. Depa, 800 000 evronov varvanja je plačo pa zagnauk njemi nej trbelo za stenami ostanoti. Človek v bankroti je nin telko pejnez emo! Kolosej je dolgo prazen čako, niške ga nej škeu dojküpiti. Pa se je v tej dnevaj dun nekaj najšo. Ivo Boscarol je v žepko segno pa že plane ma, ka de se v Koloseji godilo. Možakar je čeden človek, eden največši inovatorov za fligere na svejti vala. Njegva firma Pipistrel že dolgo ultra lejke fligere dela. Fabrika je po cejlom svejti odava. Boscarol je v življenji vse s svojimi rokami pa pametjo naredo. Tak velko vüpanje geste, ka Kolosej dun se znauva goropre. Depa, v njem de se vsefele drugo godilo, nej samo filme gledalo.

Na velke se je gledalo, gda so športniki na smučaj daleč prejk 100 mejterov leteli. Leto 1969 se je pisalo, v Planici se je tau godilo. Vejmo, na smučaj so lidge že davnik skakali. Brata Lado pa Janez Gorišek sta drugo vizijo mejla. Od velke skakalnice sta brodila, na steri bi na smučaja leteli. Pomalek sta jo na papejr namalala, v Planici sta jo dala gorpostaviti. Tau več nej skakalnica bila, letalnica jo zovejo, na smučaj se doj z nje leko leti. S tem se je vcejlak nauvi šport naraudo. Kak povejdano leta 1969 se je tau zgodilo, gda je Nemec Manfred Wolf 157 mejterov daleč leto. Lado pa Janez za očo toga športa valata. Dvej leti po tejm je svetovna zveza tomi športi zeleni posvejt gorvužgala. Letalnica je ménje velikanka dobila. Po cejli Evropi so je delati začnili. Pri trej največši v Avstriji, na Finskom pa Norveškom sta brata Gorišek »prste kcuj mela«. Malo prej, kak se tau leto velki finale v Planici ma zgoditi, je za Ladojom eške brat Janez mrau.

Naš Srebrni brej lidi kak so Boscarol pa brata Goriške trno rad ma. Če bi vedo gučati, gvušno bi povedo, ka brezi takšni lidi svejt bi bole srmački ostanu. Na srečo za njimi njivo velko delo ostanu. Tau pa ena smrt ne more zbrisati.

Miki Roš

PREKMURJE

Daihen Varstroj

V Lendavi so leta 1964 gorodpri fabriko Varstroj. Od konca 80-tih lejt se je dejavnost varjenja osamosvojila, Varstroj pa se je od te naprej intenzivno spravlo z razvojem, proizvodnjo in prodajo rešitev varjenja in rezanja. Leta 2000 so se začnili spravlati ške z robotizacijo, pri tom pa so začnili poslovno in razvojno sodelovati z japonsko korporacijo Daihen, sterc tau so te sami gratali leta 2014. Pred dnevi so v lendavski firmi Daihen Varstroj, v steroy dela 150 delavcov, slavnostno gorodpri nauvo proizvodno halo (csarnok) robotskih sistemov in robotskoga logističnoga centra. Za naložbo, vredno 2,5 milijona evrov, je firma sama zriktala peneze.

Nauvo pridobitev so slavnostno prejkдали: predsednik uprave té lendavske firme Matjaž Vnuk, podpredsednik uprave Masaru Nishimura, minister za kohezijo in regionalni razvoj Aleksander Jevšek, japonski veleposlanik v Sloveniji Hiromichi Matsushima in župan občine Lendava Janez Magyar. Z nauvo pridobitvijo v firmi sledijo zaveznanosti Daihen Corporation k dugoročni rasti in razvoji v okviru strategije New Next Step. Predstavljena novost de jim dala priliko, ka do uvajali ške bole napredne tehnologije in procese, s sterimi de Daihen Varstroj ške okrepo položaj enoga od vodilnih proizvajalcov varilne in robotske tehnologije v Evropi. Z naložbo so pridobili 2000 kvadratnih metrov, tak ka je zdaj skupna površina vsej njihovih zidin v Lendavi 11.000 kvadratnih metrov. Minister za kohezijo in regionalni razvoj Aleksander Jevšek je ob toj priliki povedo, ka je tau fontoška investicija tüdi za lokalno skupnost in celo Pomurje, tak zavolo delovnih mest z višišo dodano vrednostjo kak tüdi zavolo prenoša nauvih znanj.

Silva Eöry

NAČRTI MURABA EZTS V NOVI EVROPSKI FINANČNI PERSPEKTIVI

Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS) Muraba so leta 2017 ustanovile Državna slovenska samouprava, Občina Monošter, Občina Lendava in Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost s ciljem, da bi okrepile medsebojno sodelovanje ter izboljšale blaginjo in kakovost življenja na slovensko-madžarskem čezmejnem območju.

Tri leta kasneje je združenje – kot vodilni partner – prijavilo Interregov projekt z nazivom Motivage, prek katerega naj bi na ciljnem območju vzpostavili starejšim prijazno regijo. Projekt so končali konec preteklega leta, zato smo direktorja EZTS Bálinta Pappa prosili, naj oceni rezultate in spregovori o nadaljnjih načrtih združenja.

»Na našem čezmejnem območju – prav tako kot po vsej Madžarski in Sloveniji – se družba pospešeno stara in veliko starejših ljudi živi osamljeno. Ko je prejšnja direktorica Réka Dancsecs zasnovala projekt Motivage, še ni bilo ne duha ne sluha o novem koronavirusu. Na začetku epidemije pa je osamljenost še močneje prišla do izraza in dva, tri tedne po 1. marcu 2020, ko smo začeli projekt, se je izkazalo, da lahko na svoj način znatno ublažimo ta pereči problem,« smo slišali od direktorja, ki je izpostavil velik pomen izmenjave dobrih praks med Oskrbovalnim centrom Monošter in Domom starejših Lendava. Poudaril je, da so med izvajanjem projekta stekali čezmejne prijateljske vezi, tüdi za prihodnje že imajo konkretne predloge. »Pomislili smo na vzpostavitev parka za ljudi z demenco, ki postaja vse bolj razširjena bolezen. Tüdi papež Frančišek je dejal: »Kjer se ne ukvarjajo s starejšimi, niti mladi nimajo prihodnosti.« Zato moramo skupaj izoblikovati okolje, v katerem lahko izboljšamo kakovost življenja starejših občanov.«

Bálint Papp je poudaril, da so s pionirskim sistemom za oddajanje signalov – ki so ga razširili v sklopu projekta Motivage – pomagali rešiti življenje več kot sto starejšim ljudem. Tüdi to lahko prištejemo med dosežke, ki jih pozna zelo malo mladih v regiji. »Pred kratkim smo se s projektom Mladi in družbeni mediji prijavili na razpis Erasmus+. Ko se namreč mladi informirajo na spletu, ni nujno, da

to počnejo po ustreznih kanalih. So pa izredno aktivni na družbenih omrežjih, zato jih želimo spodbuditi k zavestnemu in premišljenemu iskanju verodostojnih informacij. Radi bi, da bi čas na spletu izkoristili za ustvarjanje vrednot, zato

Direktor Muraba EZTS Bálint Papp

načrtujemo vzpostavitev platforme, na kateri bi lahko delili informacije o razvojnih dosežkih in kulturnih prireditvah v svojem okolju,« smo izvedeli od direktorja. Z omenjenim projektom želijo mladim predati tüdi novinarske veščine, obenem pa ponuditi možnost samoupravam in društvom, da objavljajo informacije o svojem delovanju. Ciljna skupina so srednješolci, ki naj bi med prebiranjem omenjenega portala našli svoje vzornike in tako morda tüdi sami postali družbeno aktivnejši. Združenje bo priredilo šest delavnic – udeležence želijo seznaniti z nevarnostjo sprejemanja lažnih novic in jim razviti sposobnost kritičnega razmišljanja.

Mladi so prav tako ena od ciljnih skupin načrtovanega projekta Mučeniki sodobnega časa, s katerim želijo pospešiti verski turizem v Porabju in Pomurju. »Radi bi čim širšemu krogu predstavili življenjsko pot in dediščino blaženega Jánoša Brennerja in božjega služabnika Danijela Halasa. In to ne samo starejšim prebivalcem, načrtujemo tüdi programe izmenjave za mladino. Urediti želimo skupne romarske poti in razpisati likovni natečaj za najmlaj-

še,« je dejal Bálint Papp in poudaril, da pri tem projektu sodelujejo Urad skupščine Železne županije, Občina Lendava in Muraba EZTS. Projektna dokumentacija temelji na gradivu, ki so ga sestavili že pred leti, a so ga od takrat dopolnili in posodobili.

Za nekoliko drugačne vrste turizma pa gre pri »Filojevem« mlinu na Gornjem Seniku, ki ga je pred kratkim odkupila Državna slovenska samouprava. »Muraba EZTS želi v mlinu predstaviti vsebine, povezane s pridelavo hrane. Mladim od osnovnošolskih let bi radi ponazorili življenjski krog pšeničnega zrna: kako ga posejejo, kako raste, kako ga požanjejo in kako pride končno na mizo,« je povedal direktor združenja, ki želi obnovljenemu mlinu dodati izobraževalno noto. Vse tri omenjene projekte naj bi izvedli s pomočjo slovensko-madžarskih čezmejnih Interregovih sredstev, razpis bo verjetno letos pomladi. Pri združenju želijo projektno gradivo vložiti še letos, izvedba programov pa se bo lahko začela predvidoma šele od konca tekočega leta.

V pričujoči številki našega časopisa ste lahko prebrali, da so bile tehnološke naložbe nekaterih porabskih mikro, malih in srednje velikih podjetij podprte s proračunskimi sredstvi Slovenije. »Med 12 dobitniki je bilo 5 takšnih, katerih prijavno dejavnost je koordiniralo naše združenje. Za nas je zelo pomembno, da nastaja čezmejno sodelovanje, zato smo si prizadevali, da bi domačim gospodarstvenikom pomagali porabiti razpisana sredstva. Ideje so zmeraj bile plod njihove domišljije, mi pa smo podjetnikom pomagali, da bi bili obrazci pravilno izpolnjeni, njihovi cilji pa razumljivo opredeljeni.« Sodelavci Muraba EZTS so pri pripravi projektnega gradiva prijavljenim priskočili na pomoč tüdi pri razpisih, ki jih je nekoliko prej objavila madžarska država v sklopu Razvojnega programa Slovenskega Porabja. Združenje torej s polno paro pripravlja dokumentacijo za črpanje evropskih sredstev v novi finančni perspektivi. Pri delu jim bo zagotovo v veliko pomoč madžarsko Ministrstvo za zunanjo trgovino in zunanje zadeve, ki naj bi tüdi v letu 2023 finančno podprlo delovanje Muraba EZTS.

-dm-

Tadeja Andrejek - zgodovinarica Pomurskega muzeja

Zgodovina jo je že od malih naug brigala

Tadeja Andrejek, stera že deset lejt dela v Pomurskem muzeji v Murski Soboti, se pri svojem deli spravlja s zgodovinskimi (történelmi) temami: »Moja

Tadeja Andrejek

naloga kak zgodovinarke je, ka razisküvem. Sploj rada odim po arhivaj, dostakrat tüdi na Vogrskom, tak v Budimpešto kak tüdi v Somboteu in Zalaegerszeg. Ne gučim glij dobro vogrski, malo pa li razmej, vej pa sam osnovni tečaj napravila v Lendavi, po tistom pa sam eno leto šla ške na tečaj vogrskoga gezika v Debrecen. Ovak pa mam fejst velko pomauč v moji kolegici Gordani Šovegeš Lipovšek iz Pokrajinskega arhiva v Maribori. Na njau se leko gdakoli obrnem za pomauč, tüdi ob paunauči, če trbej.»

Sogovornica je gorrasla in ške gnesden žive na Goričkom, v vesnici Prosečka vas: »Ponosna sam, ka sam Goričanka. Naša vesnica je mala, vej pa nas tü ne žive več kak 120 lidi, smo pa fejst povezani. Moj mauž Borut, steri je gorraso v Sebeborcaj, se je tüdi lepau nava-do na tau, ka tü žive. Vküper s čerko Otilijo, stera je stara dvej leti, z nami žive ške moja stara mati Ema.»

Gda je ške dete bila, so se pri njih doma tüdi s paverskim delom ške dosta spravlali: »Gda je oča kosiu travo, sam mogla ges titi tau grablat, ka je te tau davo mari za gesti. Te, gda sam mejla počitnice, pa sam vsakši zranjek s taligami pelala v mlejko v zbiralnico, stera je bila pri gasilskom dau-mi.» Čiglij je bilau potrebno

pomagati doma, se je najšo cajt tüdi za druženje z drugimi mlajši: »Ges sam edinka, tak ka bratov ali sester nemam, smo se pa špilali dosta s sausedi. Sploj pozimi, te je ške bilau dosta snega, smo se radi sankali in tau tak, ka smo si žakeu napunili, pa smo se z njim spuščali po brejgi. Moja deteča lejta so bila sploj lejpa. S vsemi sausedi se ške gnesden dobro razmej. Dva med njimi, Darko in Damir, sta z držino živela v Dajčlandi pa so furt v cajti počitnic prišli domau. Njiva zdaj s svojima držinama ške furt prideta, skor vsakši mejsec steri pride domau.»

Po tistom ka je prva štiri lejta osnovne šaule zgotovila v Mačkovcaj, se je z busom štiri lejta vozila v Püconce, za tistim pa ške štiri lejta v Mursko Sobotu, gé je obiskovala ekonomsko gimnazijo. Paut jo je odpelala ške naprej, v Maribor, na študij zgodovine: »Mene je zgodovina že od malih naug brigala, tau kak je inda svejta bilau. Tüdi doma, v naši vesnici,

nov, ka se o zgodovini Prekmurja premalo zna, pa ka se o tom mlajši v šauli tö kaj dosta ne včijo: »Malo je tau tüdi zavolo toga, ka so sploj dokumenti v velki večini napisani v vogrskom geziki. Tisti, steri pišejo učbenike pa ne vejo toga gezika. Ges tak brodim, ka ma naš muzej pri tom fejst fontoško vlogo, vej pa mi na nauvo

Tadeja, gda je ške bila mala dekličina

odkrivamo stvari in jih te pri nas tö notpokažemo. Dosta je takšoga lüstva, domanjoga tö, steri so ške nej prišli k nam v

Sogovornica vküper s penzionistkami z univerze za tretje življenjsko obdobje v soboškom muzeji

me je furt zanimalo, kak je što po žlati povezani. Ka se tiče cajta, je za mene najbolje zanimivi začetek 18. stoletja, gda so se začnole pisati matične knjige, tak v katoliški kak evangeličanski cerkvi. Tau me rejsan tak pritegne, fejst notri spadnem, ne morem enjati, gda tau začnem gledati. Me v bistvi vse zanima, sploj tisto, ka neka nauvo najdem.»

Tadeja Andrejek se strinja z me-

muzej, pa bi mi radi bili, če bi jih čim več prišlo. Ka nedo v muzej šli samo te, gda dejo nekan inan na izlet, doma tö mam kaj za pokazati.»

Géjo pa takši lidge, stere zgodovina zanima. Tak na Ljudski univerzi v Murski Soboti starejši v okviru univerze za tretje življenjsko obdobje radi poslušajo predavanja sodelavk Pomurskega muzeja, med sterimi naša sogovornica guči o zgodovinskij temaj: »Jelka Pšajd jih vči o

etnologiji, Tamara Andrejek o umetnostni zgodovini, ges pa o zgodovini, najbolje o zgodovini Prekmurja. Tau je takše fajno delo. Okauli 15 jih odi na predavanja, većinoma so ženske, in leko povem, ka so trnok fajn študentje, če tak povem. Nej je samo tak, ka jim ti daš eno znanje, tüdi oni te dosta dajo nazaj.» Na tej pre-

davanjaj so si gučali tüdi o tom, kak so Prekmurci dostakrat mogli titi nekan inan slüžit, vej pa je bilau doma premalo dela in krüja za vse: »Gda smo bili ške pod Vogrskim rosagom, so lidge odili na sezonska dela na Vogrsko, po prvi svetovni bojni pa so ta več nej mogli titi, tak ka so šli po Jugoslaviji, v Bačko in Baranjo, v Sloveniji pa v Savinjsko dolino, gé so oberali hmelj.» Dosta lidi pa je nej šlo na sezonsko delo, liki so za stalno odišli, tüdi daleč, največ v Avstralijo, Meriko, Argentino in Kanado. »Tüdi v naši držini je bilau tak. Moja stara mati je mejla sestro, stera je vküper s svojim možom, oba sta bila iz Nuskove, odišla v Kanado. Tam mam zdaj žlato, vej pa sta mela tri mlajše, stera pa sta na žalost nej navčila slovenski, ali smo z žlato vseeno ške v stiki, sploj kakše kejpe si radi pošilamo,« je na konci ške cujdala Tadeja Andrejek. (Kejp na 1. strani: Tadeja Andrejek z maužom Borutom in čerko Otilijo)

Silva Eöry

Fotografije: osebni arhiv Tadeje Andrejek

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Korona v Kőszegu

Vsakši rosag ma svoj simbol, narodni simbol, na steroga je fejst ponosen. Na Madžarskom je tau sveta korona, stera je 33 lejt v Meriki bila. Malo lüstva vej, ka 27. marcüša leta 1945 je madžarska sveta korona edno nauč v Kőszegi v bunkeri bila sranjena.

Korono so nej zato pripelali v Kőszeg, ka bi svetili, nej zato, ka bi go pokazali, bola zato, aj kak najmenje lüstva vej, gde go majo. Cejlo nauč so go stražili pa zazranka rano so go prejk meje odnesli, aj go obranijo, nej ka bi go vkradnili ali uničili. Tak vögleda, tau je biu najslabši čas za Madžarsko, za Madžare. Zato ka država je nej vejdl obraniti rosag, nej lüstvo pa ranč tak sodake tö nej na fronti. Sveta korona, narodni simbol je pred 78 leiti v Kőszegi v enom bunkeri bila skrita.

Od tauga so se prejšnji keden spominjali pri bunkeri. Vsi tisti, steri so prišli na prireditve, so si leko poglednili bunker. Nje je zgodovinar István Csiki vodo, depa zavolo toga, ka je lüstva dosta bilau, bunker pa mali, samo eden za drugim, po skupinaj so si ga leko poglednili. Depa še etak je nej sfalilo lüstva, tak ka še po proslavi je odprejti austo bunker. Na proslavi so bili člani društva Straža madžarske korone pa replika korone. Zavolo dosta obiskovalcov na prireditvi so se organizatorji tak zgučali, ka vleti vsikši mejsec eno soboto odprejo bunker.

Proslava se je končala s spola-ganjem vejncov, gde so prili-ko meli kak organizacije tak lüstvo tö se z vencom ali rožami spominjati na tisto marčevsko nauč, gda je madžarska korona v Kőszegi bila skrita.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Evropski sklad za okrevanje in odpornost

Slovenija ima, podobno kot druge članice EU, težave pri črpanju nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za okrevanje in odpornost, zato je vlada pripravila izhodišča za prilagoditev načrta. Glavni razlog je, da se je višina dodeljenih nepovratnih sredstev znižala z 1,78 milijarde na slabih 1,5 milijarde evrov glede na izhodiščno leto 2021, kar je posledica ugodnejših gospodarskih gibanj. Ministrstva so morala v tem načrtu najti za 286 milijonov »prihrankov«. Treba je tudi paziti, da so vse reforme in naložbe končane do sredine leta 2026, zato je vlada iz načrta izločila projekte, ki bi se zavlekli po tem datumu oziroma bi znižala vrednosti razpisov. Pogoji za črpanje sredstev iz Načrta za okrevanje in odpornost je zlasti izpolnjevanje mejnikov in ciljev na področju reform. Slovenija mora sprejeti zakon o dolgotrajni oskrbi, pokojninsko reformo, krizno shemo skrajšanega delovnega časa, reformo trga dela in analizo sistema socialne varnosti.

Za obrambo lani namenili 1,26 odstotka BDP

Slovenija je lani za obrambo namenila 1,26 odstotka BDP, kar jo še vedno uvršča med članice Nata z najnižjimi obrambnimi izdatki. Za njo zaostajajo le tri države. Slovenija pa je presegla cilj 20 odstotkov obrambnega proračuna za naložbe v opremo. Slovenija je lani za obrambo namenila 734 milijonov evrov v tekočih cenah oziroma 620 milijonov evrov v cenah iz leta 2015, kar znaša 1,26 odstotka BDP. Leta 2021 je namenila 645 milijonov evrov v tekočih cenah oziroma 581 milijonov v cenah iz leta 2015, kar pa znaša 1,24 odstotka BDP. V infrastrukturo je lani Slovenija vložila 3,1 odstotka, v skupne operacije pa 22,3 odstotka obrambnega proračuna. Večji del, 53,3 odstotka, pa je bil namenjen za plače vojakom in drugim zaposlenim v obrambnem sistemu.

Velikonočno ustvarjanje

Prejšnji četrtek, 23. marca, je Razvojna agencija Slovenska krajina v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarskim zavodom Maribor pripravilo rokodelsko delavnico, ki je bila povezana z velikonočnim ustvarjanjem. Na Slovenski vzorčni kmetiji na Gornjem Seniku so lahko udeleženci izdelovali različne okraske. Pri tem sta jim bili v pomoč svetovalki za dopolnilne dejavnosti na kmetiji z mariborskega zavoda Martina Gomzi in Branka Kac. Udeleženci so v vsak izdelek vložili veliko truda in spretnosti, kar jih naredi zares dragocene. Na fotografijah je nekaj utrinkov z delavnice.

nvn

foto: Marcell Tamaskó

www.porabje.hu

TAMARINDINA ZGODBA

Sundara Ramaswamy, Sodobnost International, 2022

Sundara Ramaswamy (1931–2005) je tamilski pisatelj izjemne izpovedne moči in širine. Njegova dela prežemata občutek za jezik ter spoštovanje tradicije.

Zgodba v romanu Tamarindina zgodba izhaja iz življenja starega drevesa, ki stoji sredi vrvečega mesta kot slepi opazovalec vsega, kar se godi okrog njega, vzpona in zatona generacij, človeškega pohlepa, dobrote, sebičnosti, požrtvovalnosti, ljubezni in sovraštva.

Tamarinda je bilo staro drevo z brazgotinami let, ki je stalo na križpotju tlakovane poti proti obali in dolge reke, ki je tekla do Himalaje. In če prav pomislite, se vsaka cesta, ki se odcepi od ene obale, nazadnje izgubi v drugo. Je vmes kaj, čemur bi lahko rekli začetek ali konec? Saj, ali ne ustvarja vsaka človeška stopinja svoje poti? Staremu drevesu ni bilo več za nič mar, podoživljalo je le to in ono radost, ki jo je imelo zakopano v srcu. Od takrat, ko je poginilo, je drevo živelo dostojanstveno, dokler ga niso uničili ljudje.

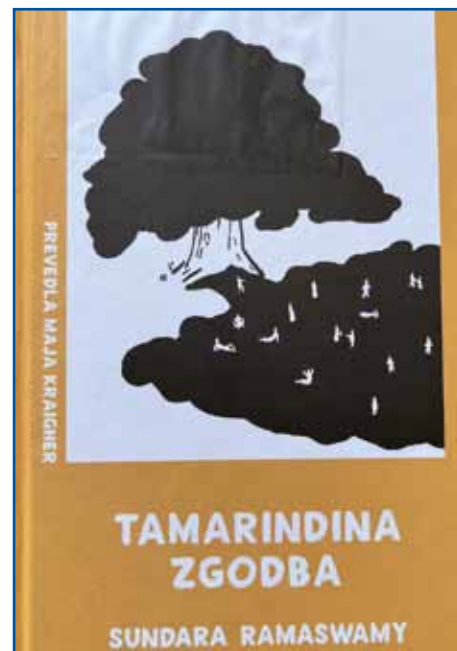
Pisatelj pripoveduje zgodbo o tamarindi, njenem življenju in njenem koncu. Pravi, da jo misel nanjo ohranja živo. V času njenega življenja je vsa okolica žarela v čudovitem občutku izpolnjenosti. Toda kaj je tamarinda v resnici storila? Je samo stala tam? Je rasla kot tiha priča vsega človeškega početja, ne da bi imela kaj opraviti z njim, ali pa je vplivala nanj? Kaj je v resnici storila, razen tega, da je bila tam in opazovala smeh ljudi, njihove solze in solze, ki so se izdajale za smeh, njihovo koristiljubje, žrtvovanje, pa nevoščljivost in drobne zamere, prepletene z naklonjenostjo.

Rodila se je in rasla z vero vase. Poginila je liste in vzcvetela; listi so izginili, ko je iz cvetov nastajal plod za plodom. Stari listi so potemneli in odpadli, postali preproga za zemljo, se razkrojili in znova spojili z drevesom, obogatili mater, ki jim je dala življenje. Veje so se iztezale v nebo, korenine rile navzdol v zemljo. To je bilo drevo, dostojanstveno in polno življenja.

Toda sčasoma so ljudje drevo uničili. In zgodba o tamarindi nas uči, da je najpomembnejše pravilo, da živiš življenje, ne da bi se prepustil medsebojnemu pehanju in suvanju zgolj za samoohranitev.

Jana Balažic,

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

IZ NAŠE KÜNJE – KRÜJOV NARASTEK IZ PEČICE

Za sebe lejko pravim, ka sam se lekar rodila v napačnom cajti. Tau premišlavl'em te, gda gledam kakše stare filme, v šteraj so špilali Dean Martin, Jerry Lewis, Gregory Peck pa Doris Day. Tau je bil cajt, gda so moški prišli iz službe pa se pri dveraj drli: »Žena, doma sam!«

Žena pa je prišla iz künje s friško skondranimi lasami pa prinesla pečenko pa krumpiče, štere njemi je nadejvala na talejr, pa si te roke zbrisala v pisano künjsko coto. Te njemi je prinesla še kupico konjaka, ka se je on lejko s cigaro do vseeu na fotel pa v meri prečito novine. Seveda ga je vsakši zranjek sprvajala do dveri pa njemi mahala, gda se je odpelo z dvorišča s tistim velikim ameriškanskim autonom, šteroga ges nigdar ne bi znala sparkejirati.

Tau, ka sam se rodila v napačnom cajti, sam zadnjič raztomačila moji sestrični, štera šivle lejpe förtokke, šteri bi gli takšim ženskam cujpasali. Gor so raužice pa volančki, tak, ka je tüdi ona zalüblena v tisti čas, ali je pravla, ka pa zagovarja, ka more ženska biti vseeno enakovredna, svobodna pa brez komande moškoga

nad sebo. Sam ji pravla:

»Prav maš, tüdi ges bi mejla skaus valek pripravljeni, ka če bi preveč dosaden biu, bi ga smeknola po glavi.«

Zdaj, ka se sama sebi smijem tomi napisanomi, je vöra 6.20 zazranka. Malo prle sam prišla iz künje pa premišlavl'em, ka naj napravim s starim bejlim krüjom, šteri se pometavle v vrečki. Moja notranja küjarca se je zbidila pa sam začnila lüpati djabokey za neka, ka de rejsan žmajno.

Ali vam najprle tau povem – tau je recept, šteri je napravljen »od oka«, tak, ka vam ne morem točno vsakše količine napisati, tak pa te lejko prebüdile svojo notranjo küjarco. No, pa idemo!

1. Vzemite plej, pa ga dobro namažite s putrom (maslom).

2. Na približno pau centimetra kusto narežite falate bejloga krüja, ga zložite na dno pleja pa navlažite z mlejkom (nej preveč, ka nede packasto).

3. Na krüj zložite tenke šnite djabok (ges sam mejla zlati delišes) pa dajte dve vrsti, nej šparati djabok, ka se med peko itak sküper sedejo. Ge sam za moj plej, šteri je biu velki nendri 30 x 40 cm, narežala gor vse vküper približno 7 velikih djabok.

4. Djabokey potrausite z vanili cukrom (ges vzemem tistoga, ka ma notri bourbonsko vanilijo, ka ma bole močen žmaj po vaniliji), malo še dodatno z navadnim cukrom pocukrajte pa potrausite s cimetom.

5. Na djabokey polijte vanilijov puding (2 vanilijoviva pudinga sam sküjala pa sam ga pau

polijala na tau plast).

6. Ponovite še idnauk korake od 2 do 4 – še idnauk krüj, djabokey z začimbami pa puding.

7. Na puding zdaj date še eno plast krüja, te pa napravite preliv za na vrh. Ge sam zmejšala za moj plej eno veliko kislo smetano (400 g), dala cuj 2 djajci, 3 vanili cukre pa 1 deci mlejka. Preliv sam polijala po krüji, te pa malo strausila plej, ka je preliv odišo tüdi do spaudnijnih plasti (réteg).

8. Pečemo do fajn rjavoga na 180 stopinj. Prauti konci lejko plej pokrijete s folijo pa še malo pečete, ka te sigurni, ka so djabokey skauspečene.

Te narastek (felfüjt) je dober tak topel kak mrzel. Za tau ga lejko drügi den narežete kak najbaukšo pogačo, štera pa je napravljena iz staroga krüja. Za tau, ka krüja ne smejmo vkraj metati.

No, tau je poslastica, zaradi štere bi si vsakši mauž tüdi v stari časaj prste polizno. Pa tüdi danešnje ženske, štere smo svobodne pa moderne, lejko svoje drage presenetimo s tau enostavno poslastico.

Pa dober tek iz naše v vašo künjo!

Simona Rituper

... DO MADŽARSKE

Madžarska predsednica bo obiskala Podkarpatje v Ukrajini

Predsednica države Katalin Novák je prejšnji teden v predsedniškem uradu v Aleksandrovi palači sprejela skupino beguncev, predvsem ženske in otroke, ki so na Madžarsko pribežali zaradi vojne v Ukrajini. Srečali so se na pobudo in v organizaciji ukrajinske zagovornice v madžarskem parlamentu Liliáne Grexe. Begunci so se zahvalili Madžarski in Madžarom za pomoč, ki so je deležni, predsednica države pa jim je zaželela čim prejšnji mir in z njim možnost, da se vrnejo domov. Obenem se je zahvalila civilnim organizacijam in tudi cerkvam, da od začetka vojne stojijo beguncem ob strani.

Na svoji Facebookovi strani je najavila, da bo 21. aprila obiskala Podkarpatje v Ukrajini, to je območje, na katerem strnjeno živi madžarska manjšina.

Madžari so vse manj simpatični Poljakom

To je pokazala raziskava poljske agencije za merjenje javnega mnenja, ki je na reprezentativnem vzorcu raziskovala simpatije in antipatije Poljakov do 20 različnih narodov in narodnostih. Pri odnosih se pozna, kako sta ukrajinsko-ruska vojna in odnos politike do nje vplivala na čustva vprašanih. Medtem ko so simpatije do Američanov najvišje v zadnjih 30 letih, saj z njimi simpatizira 68 odstotkov Poljakov in jih ne mara le 6 odstotkov, je pri Rusih razmerje obratno. Ruse ima za simpatične le 6 odstotkov Poljakov, 82 odstotkov ne simpatizira z njimi, ali goji do njih negativna čustva. Nekoliko boljši je sicer položaj Madžarov, z njimi simpatizira 36 odstotkov Poljakov, toda če pogledamo lanski rezultat, lahko ugotovimo, da je padec okoli 20-odstoten. Lani je namreč simpatiziralo z Madžari še 57 odstotkov Poljakov. Rezultat je na eni strani presenetljiv, saj na Madžarskem velikokrat citirajo rek „Polak, Wegier dwa bratanki“ (Poljak, Madžar, dva brata), na drugi strani pa niti ne, če vemo, kako je zaradi različnih odnosov vlad do vojne zastalo sodelovanje med državami Višegradske skupine, katere članica je tudi Poljska.

Velikonočni pirhi iz štirih držav v stolpu Vinarium

V kupoli razglednega stolpa Vinarium v Dolgovaških Goricah so odprli razstavo velikonočnih pirhov. Avtorji tradicionalni in sodobnejših likovnih motivov na jajčnih lupinah so iz štirih držav, katerih pokrajine so ob lepem vremenu vidne z vrha Vinariuma: Hrvaške, Madžarske, Avstrije in Slovenije. Razstavo je organizirala Zveza kulturnih društev Lendava v sodelovanju z Občino Lendava in Turistično zvezo Lendava vabi. Velikonočni pirhi, ki bodo v vitrinah v razglednega stolpa na ogled do 18. aprila, so izdelani v različnih tehnikah, je ob predstavitvi razstave povedala predsednica Zveze kulturnih društev Lendava Elvira Vaupotič Göncz. »Slovenski izdelovalci, ki se predstavljajo v Dolgovaških Goricah s svojimi deli, so iz Prekmurja in Prlekije, pa tudi iz Maribora in Izlake. Razstava je medgeneracijska, saj so na ogled tudi dela mlajših, kar dokazuje, da ta oblika likovne ustvarjalnosti navdušuje tudi njih. Pomembno pa je tudi, da se tradicionalni motivi, kakršne so ustvarjali ob veliki noči predniki, prenašajo iz roda v rod,« je še dodala predsednica.

Besedilo in foto: Jože Gabor

Ustvarjalci razstavljenih pirhov so iz Hrvaške, Avstrije, Madžarske in Slovenije

TAU DELAM, KA RAD DELAM

Velko nevolu majo mladi, gda se morajo odlaučiti, ka škejo biti, ka do se včili. Tibor Dončec iz Farkašovec je nej emo taše nevolé, že v mladi lejtaj je znau, ka on avtobusni šofer baude. Vejn zato, ka je njegvi oča tō šofer bejo, pa kak maloma pojbiča, njema se je tau fejest povidlo. Depa po

Tibi Dončec je od maloga mau sto bus voziti

osnovni šauli je itak strojni ključavničar (géplakatos) grato, zato ka za avtobusnoga šofera si samo izpit nūco, on pa nej sto brezi šaule ostati. Leko bi prajli, ka se je v tašo familijo naraudo, gde je skur vsikši avtobusni šofer kak je oča biu. Tak on, brat pa ranč tak zet tō avtobus vozijo.

- Tibi, leko povejmo, ka pri vas, v vaši familiji v vsikši generaciji je eden ali še več avtobusni šoferov.

»Tau je rejsan tak, oča je šofer bejo, pa müva z bratom sva si tō tau meštirjo vōdabrala. Kak pri brati tak pri mana so se dekle nardile, tū bi te vōostala ena generacija, depa nej, zato ka moja hči tō avtobusnoga šofera ma za moža. Pri njij se je vnukica naraudila, depa drūgo dejte, s sterim je zdaj kusta, leko ka pojep baude pa te iz njega že

leko ka avtobusni šofer baude. Depa tau tō istina, ka gnesden že dekle, ženske ranč tak vozijo avtobus kak moški.«

- Steroga leta si začno avtobus voziti?

»Oča je od leta 1963 do leta 1994 bejo šofer, dja sem leta 1991 začno voziti, tak ka tri lejta sva vküper dela-

je še trbelo, aj avtobusni šofer leko baudem. Potejm sem te še rutjivo, gda sem od sodakov prišo, te sem 10. junija leta 1991 začno delati kak avtobusni šofer. Tauma je zdaj 32 lejt, te čas sem 1.500.000 kilomejtrov napravo brez nesreč.«

- Kak tau, ka si avtobusni šofer grato pa nej kamion šofer?

»Vejn zato, ka je oča tō avtobus vozo, zato sem volau daubo. Bilau tašo, ka z ednim kolegom sem üšo na več dni kamion vozit, depa moram prajti, ka nej me je potegnulo, lepšo je avtobus voziti. Drūgo pa tau, če kamion voziš, te si dosta kraj od dauma pa od družine, dja tau neškem. Prvin, gda sem kama daleč pelo, te je bilau, ka par dni sem nej bejo doma, zdaj že tašo nega. Zdaj je tak, ka zazranka rano odidem, depa vsikši večer v svojo postelo si dolaležem. Dja leko po-

V Farkašovci vsakšo leto majo srečanje traktoristov, pri organizaciji je Tibi tō vsakšo leto včij

gledo kak pela avtobus. Te je tak bilau, ka pred 21. letom si nej mogo bus šofer biti, dočas sem pa nika mogo delati, nišo meštirjo sprajti, zavolo toga sem se za strojnoga ključavničara vōnavčo. Gda sem telko lejt star grato, te sem naredo vse izpite pa vse, ka

vejm, ka sem srečen, zato ka dja sem vsigdar tau sto biti, zdaj tau delam, ka rad delam.«

- Ka je najbola težko v tau meštirji, če je človek avtobusni šofer?

»Leko bi pravo, ka vrejmen. Istina, gnesden že negajo zime, zavolo toga bi bola

tau pravo, ka promet (for galom). Sploj dosta avtonov je na potaj pa sploj dosta fela šoferov je, eden baukši, drūgi slabši, na té fejest skrb trbej meti. Človek

Tibi z ženo pa hčorama

od tauga, ka cejli čas koncentrira, bola trūden grata, kak če bi drva naklajo. Nej čūda, vej pa v pau petoj začnem zazranka pa večer v pau desetoj zgotauvim. Istina, ka te en den leko počivam, zato ka sem te doma.«

- Samo te pa ne počivaš, zato ka te pa traktor voziš.

»Tau je ranč tak, depa tau je zame tak, kak če bi počivo, štres ka ga v sebi mam, če v traktor sedem, te ga pozabim, vse vō iz mene odide. Zato ka v gauštji je mir pa je dober luft.«

- Ti nej samo ka traktor voziš, če kaj se stavi, se pokvari, te ga popravláš. Pa nej samo, ka popraviš, prvo tašo tvojo prikaulico, stera je mejla nakladalko pa pogon, si sam naredo doma v garaži.

»Dja mašine nej samo ka je rad mam, rad je popravlam pa šrajfam, nej zaman sem se za strojnoga ključavničar-

ra včijo. Na Zetor traktori, steroga dja mam, nega tašoga šrajfa, ka bi nej vedo, kama je valaun, telko sem ga že ranc pa vküpsrajfo, če me vnoči zbidijo, mo vedo.

Tau je name vsigdar brigalo, če sem kaj vido, tisto sem doma probo narediti, tak je tau bilau z nakladalkov tō. Če bi nauvo mogo tjüpti, tau bi fejest drago bilau, etak doma naredjeno je tau name frtau nej koštalo.«

- Ka delaš tašoga reda, gda ne voziš avtobus, gda ne voziš traktor, gda si doma?

»Kaulak rama, znautra v rama vsigdar je delo, sploj pa te, gda že trava raste. Ranč tak kak drūgi, drva si moram domau spravlati, žagati pa kalati, s tejm tō dosta časa mi tadé. Traktoristi v Farkašovci mamo eno društvo, tau so tisti, steri ranč tak kak dja, vse nauri za traktor. Vsefele programe mamo, odimo na srečanja pa ranč tak mi letno gnauk tū organiziramo eno srečanje v Farkašovci. Na konci leta vse traktore, ka je mamo, smo lepau vōposvetnili z lancami, steri svejtijo pa te tak smo odli po vasaj pa po Varaši, gde nas vsigdar sploj dosta lüstva čaka. Depa najbola sem te veseli, tauma se veselim, gda sem doma pa si v roke leko vmem malo vnukico.«

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Mali varaš Cerkno bogato zgodovino ma. Od toga smo nazadnje pisali pa obečali, ka se z drugo bojno skrak njega srečamo. Od fenomena mo pripovedali, steroga ena druga država iz tistoga časa ne pozna, je tau nej mejla. Od zdravdja lidi pripovedamo, o tom, kakšo skrb so slovenski partizani za svoje ranjene pajdaše meli.

Partizanska bolnišnica Franja

Mi bi po domje tomi Partizanski špital Franja prajli, depa, naša pripovejst de tadale originalno ménje nosila. Na kratko se njoj gnes samo Franja tō pravi. Prva se pri ranjeni lidaj stavimo, moramo neka malo od zgodovine povedati. Slovenija je v časi duge velke bojne v Kra-

lestvi Jugoslavija bila. Že leto pa pau je bojna bisnela, gda

Partizanski špital je po dr. Franji Bojc Bidovec ménje daubo. Že za časa bojne se je tak zvau, kak smo točkar napisali; Partizanska bolnišnica Franja. Franja ali po domanje Frančiška je v špital prišla, gda je že delo. Zaprav, samo ena baraka je eške stala. Gda je una organizacijo prejkuzela, se je vsevküper vcejlak vöminijlo

bitijaj so vnaugi bujti bili, eške več pa je ranjeni ostanolo. Zvekšoga so je domanji lidge

šli, ka svoje špitale morajo meti. Gvüšno, ka tau ne more v varašaj pa srejdj kakšne vesi biti. Nut v lasej, med kustimi skalami so je začnili gorpstavlati. Od vnaugi takši špitalov, 120 ji je bilau, je najbole ranč Partizanska bolnišnica Frnaja poznana. Skrak tomi trbej prajti, ka iz varašov so k partizanom vnaugi padarge odišli, nejšo škelj tadale v špitalaj delati, stere je okupator prejkvzeu. September leta 1943 se je piso, gda dr. Franja v samo domanjim lidam poznano sotesko (hegyszoros) pride. Že prva je v enom partizanskem špitali delala. Nej dugo trbelo, zgau-dilo se je tau, ka eške gnesden se leko vidi. Gnes je tau muzej, depa, v tisti lagvi časaj je takša institucija, če tomi leko tak povejmo, samo v Sloveniji živela pa delala. Za Franjo so prišli eške drugi padarge, medicinske sestre ranč tak. Pa nej samo tau! Domanji lidge so skrak tihinski sodakov vcejlak ilegalno do špitala agregat za eletriko prinesli, rentgen pa vse tiso, ka za zobe popravlati trbej.

Betežnika ali ranjenoga so samo vnoči leko do špitala prinesli. Vsikšomi so oči zavezali. Če bi ga okupator zgrabop a ga mantrau, bi leko ovak vöovado, kak se do Franje leko pride.

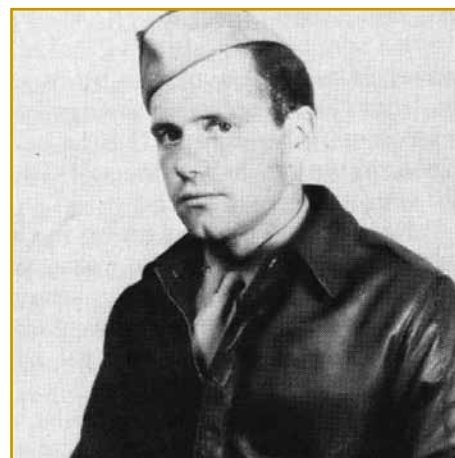
Gvüšno, ka so lidge gesti mogli. Za vse tau so damanji lidge skrb meli. Kak bi prajli, s partizanami so vküperdržali. Vedli so, ka samo tak tihince leko tazaženejo. Zvün toga je v špitali vsikši den sanitetni material trbelo, inekcije za narkozo pa tak naprej pa tak tadale. Kelko je poznano, je v Partizansko bolnišnico Franja kaulak 1000 pacientov prišlo, po skur gvüšni informacijaj ji je 83 preminaulo. Tau za tiste čase bojne se rejsan skur nejmogauče čüje, depa, dun istina gé. Zmejs med betežniki pa ranjenimi pa so nej samo slovenski partizani bili. Do padarov so domanji lidge leko prišli pa tihince so ranč

tak vračili. Tau samo od toga nam pripovejda, ka je za veliko

Janko Bevk je eške mlejko pri materi cejco, gda so ga v Franji operejrali. Sto vej, če bi tau njegvo fotografijo leko vidli, če bi nej do padarov prišo

humano delo šlau. V njoj so okupatorove nemške sodake tō vračili. Ja, humanost ne prebejra farbe človeka pa njegvo rejč ranč tak nej. Po bojni so vnauge pripovejsti o življenji v Franji vöprišle. Dvej si poglednimo.

Adams je do srejde meseca avgusta v Franji ostanolo. Po tejm so ga partizani s fligerom v talanski Bari prejk »pripelali«. 30. avgusta je že pri držini v Merki biu. Iz te njegve sreče v nesreči je veliko pajdaštvu gratalo. Eške duga lejta po bojni si je piso s svojimi »odrešeniki«, k njim je ojdo tō. Pa eške neka, njegvi sin Cory je zavolo vsega toga trno rad po potaj svojga oco se napauto. Tak je ženo iz Slovenije spozno pa go v Merko odpelo

Najprva se pri najbole mlađomi pacineti stavimo. Janko Bevk se je 25. aprila leta 1943 naraudo. Oktauber se je začno, gda stariša vpamet zemeta, ka više kolena njemi

na nogej velka bula (csomó) gratala. Nejsta vedla, ka aj delata. Veški plebanoš je s patizani držo. Starišoma povej, kak leko do Franje prideta. Jankona vcejlak ilegalno do špitala prinesejo. Tam so njemi bulo vövrezali pa že za dva tedna je nazaj pri starišaj biu. Partizanska bolnišnica Franja je sodačka bila, depa, civilistom so tō pomagali, če je trbelo. Kak bi aj sploy ovak bilau, brezi nji bi sploy nej delati mogli.

Iz Merke je do dr. Franje pa njene ekipe pilot fligera Harold C. Adams biu pripelani. Njegvi liberator je 25. februra leta 1944 bombe na nemške sodake dojpšičavo. Na misiji so eskadriljo, v steroy je leto, nemški fligeri djagri zaodili. Zavadili so ga. Mogo je vō iz svojga liberatora skuāčiti, pri tejm si je nogau spotro, čunta njemi je vögedala. Partizani

so ga brž najšli pa že je na pauti v Franjo biu.

Cejla pripovejst o Partizanski bolnišnici Franja nam parpovejda, kelko je v noriji druge veliko bojne človekovo življenje velalo. Cejli čas se je čakalo, ka je gornajdejo, je stoj vöovadi ali kaj takšnoga. Kak povejdano, takše se je nigdar nej zgodilo. Od vsega toga je najlepše ranč dr. Franja Bojc Bidovec povedala: »Stra nas je bilau, ka nas najdejo, eške kak

velki stra smo meli. Depa, bri-ga za lidi je stra pregnala.« Dr. Franja je po bojni tadale v medicini delala. Leta 1985 je mrla, 72 lejt stara je bila.

Miki Roš

Tak je Partizanska bolnišnica Franja med bojno vögedala. 16 barak, leseni ramov, je mejla. V nji so najbole žmetne operacije delali, noge vkrajrezali, velke rane od granat pa metkov na tejli vküper šivali. Najvekši problem je biu, kak ranjene partizane do padarov pripelati. Za tau je cejli komplicejrani sistem biu napravljeni, aj okupator na tau gor ne pride

so nemški, talanski pa vogrski okupatori nut v Jugoslavijo vdarili pa s tejm v Slovenijo tō. Nej dugo trbelo, lidge so se tomi prauti postavili. V Sloveniji so tau slovenski partizani bili. Na velke so diverzije de-

k sebi vzeli, dokejč so se nej vözavračili. Depa, vse bole se je vidlo, ka tau ne more zavole biti. Zatoga volo tō nej, ka bitja so vse vekša pa bole krvava vögedala. Tak so prejnji pri partizanaj na tau gorpri-

PRED STAU LEJTAMI SO SE POVRNAULE NA VOGRSKO

V svoji spominaj je madžarski regent (kormányzó) *Miklós Horthy* doispisil: gda so se lidgé v Šoproni leta 1921 odlaučili, ka bi radi ostali na Vogrskom in se je njino želenje spunilo tō, se je naraudio lō vūpanje, ka se na ništérni mejstaj brezi bojne tō leko nazajpostavijo grajnec spred Trianona. Po ednom tali je istino emo: marciuša 1923 – *djenau pred stau lejtami* – so k Madžarski nazajprikapčili Petrovo selo (Szentpéterfa) in devet drūgi vesnic v Železnoj županiji, februara 1924 pa eške vési Somoskő pa Somoskőújfalu v Nógrádskej županiji.

Gda so se po prvoj svetovnoj bojni anglali za nauve evropske grajnec, so samo trnok na rejtki poštvāli želenja rosagov, šteri so zgibili bojno. Med tejmī sta bili tak Vogrska kak Avstrija tō, slejd nja pa je donk vōponūcala vse zgodovinske, drūžbene, etnične, gospodarske pa politične argumente, ka bi daubila gnešnje Gradiščansko. (Ime »Burgenland« pride z drūgoga tala ime na trej madžarski županij: Wieselburg, Ödenburg pa Eisenburg. Vogrski finančni minister *Lóránt Hegedűs* je tistoga reda pravo: »*Dva mérajauča sta nakli ležala, prva kak liki bi pa mrla, je eden eške segno drūgoma v žepko in ma vkradno zlato vōro.*«)

V tajoj krajini je živel kauli 300 gezero lūdi, šteri pa so bili zveksoga rejsan nemške materne rejči. Avstrija je po bojni zgūbila Djužno Tirol-

sko prauti Italiji, tak je na nauve zemlé leko računala samo v škodo drūge poraženke (vesztes). Zvūn toga je obečala, ka se nikdar ne prikapči k Dajčlandi (Anschluss), dosta se pa je tau

Stara in nauva vogrsko-avstrijska grajnca – redeči kraugi so »najbole vōrne vesnice« v dolini Pinke pri Somboteli in vrkaj ves Plajgor (Ólmod) pri Kőszegi

tō štelo, ka je v leti 1919 nej pomagala vogrskoj Republiki sovjetov (Tanácsköztársaság). Avstrijci so tomačili, ka je Burgenland bole povezan z Bečom, kak liki s kakšim vogrskim gospodarskim centrom.

Potom toga, ka so 4. juniuša 1920 v pariškoj trianonskej palači podpisali mér, so na zahodnom tali Vogrske vōvdarile rabuke, dosta lūstva je s pūksami terdjalo, aj njino zemlau povrnejo Madžarski. (Kisnej, v geseni 1921 je bojni veteran *Pál Prónay* s svojov »Ronjavov gardov« celau vōzglaslo eden nauvi rosag, »Banovino Lajta«, štera pa je nej dugo živejla.) Tistoga ipa so na grajnec oprvim samo punkte djenau položili, linije med njimi je trbōlo eške potegniti. Pri tom je mogla razmejitvena komisija (határmegállapító bizottság) skrb meti na mejé med grūnti, na ništer-

ni mejstaj pa vōspisati lokalne referendume. Gnauk se je celau zgaudilo, ka so povrnauli vesnico, štero so dōmanji vogrski moški s pūksami nazajvzeli od srbske sodačije: tau je bila mala ves Szomoróc v Őrségi.

Komisija je bila mednarodna, s francuskim predsednikom, v njej pa sta bila eden avstrijski pa eden vogrski član tō. Madžarska je terdjala nazaj edno tretjino zgūblene zemlé, Avstrijci pa so steli meti eške nauvi 10 procentov teritorija. V Železnoj županiji so se najbolje štūkali kauli deset vesnic s Sombotelskoga okraja (járás): tau so bili Dolnji in Gornji Četar (Alsó- és Felsőcsatár), Hrvatske Šice (Horvátlovő), Mala in Velika Narda (Kis- és Nagynarda), Plajgor (Ólmod), Pernau (Pornóapáti), Petrovo selo (Szentpéterfa) in Großdorf (Német- és Magyarkeresztes). Od deset vési je samo edna mejla vogrsko večino, dve sta bili nemškivi, sedem od nji pa rovački.

Domanji so leko ustno na javnom djilejši ali pismeno vōpovōdali, kama škéjo slišati. (Ne pozabimo: v tej vesnicaj je nej bilau referenduma kak v Šoproni.) Zaman pa so v Gornjom Četari, Nardi in Petrovom seli protestérati tō, je trbōlo na odločitev komisije donk dugo čakati. V ništérni vesnicaj, gde se je lūstvo odlaučilo za Vogrsko, so pa ostale v Avstriji, so lidi postrašūvali – več kak 1200 od nji je zbejžalo na Madžarsko.

Septembra 1922 so podpisali dokumente: vesnice kauli Petrovoga sela so ostale v Avstriji, Rattersdorf (Rötfalva) in Liebing (Rende) pa sta se povrnaula na Vogrsko. Slejd nji dve vesnici ležita na takšom centralnom mesti, ka bi se brezi nji nej dalo voziti med vrnjim pa spaudnjim talom Bur-

genlanda. Zatok so Avstrijci prosili, aj se vōminijo ništérne vési. Madžari so tau prošnje vōponūcali in terdjali eden dosta vekši teritorij.

Med 10. januarom in 9. marciušem 1923 je – po 15 mejsecaj – na Vogrsko nazajprišlo deset vesnic z doline potoka Pinke. Madžarska narodna zveza (Magyar Nemzeti Szövetség) se je že tistoga reda odlaučila: največ se je trūdila rovačka

na Vogrskom, in bi samo žmetno leko v Avstriji svoj grūnt delali. (Če rejsan pa so njini vinogradi prišli k sausadnjoma rosagi, so leko gazde donk méрно dale pauvali svoje grauздje.)

Po drūgój svetovnoj bojni, bole djenau v leti 1949 so na avstrijsko-vogrskoj grajnec potegnili pikasti draut, ali kak ga bole poznamo, »železno fijanko«. Grajnca je bila kriva, draut pa so gna-

Spominska tabla nazajzakapčeni vesi v Petrovom seli (Szentpéterfa)

vés Petrovo selo, zatok go je imenūvala za »najbole vōrno vesnico« (»Communitas Fidelissima«). Domanji so držali tri demonstracije, gnauk pa so sodački kordon tō prejkstrli. Za tau, aj vesnica nazajpride na Vogrsko, sta največ napravila škonik *János Németh* in veški birauf *Ferenc Hirschl*. (Leta 2014 je madžarski Parlament v zakon tō nutspiso: Petrovo selo in drūgi devet vési leko nosi ime »najbole vōrna vesnica«.)

Ta pripovejst je zatok nika posabnoga, ka je biu materne gezik 80 procentov lūstva v tej vesnicaj nej madžarski. Ništérni pravijo: zatok so se té Rovati odlaučili, ka ostanajo na Vogrskom, ar je njine starce pred 450 lejtami nauva domovina z oprejtimi rokami gorprijala, gda so pred Törki zbejžali s svojimi balkanski domauv. Istina pa je tau tō, ka bi zemlé Petroviščarov po Trianoni ostale

ko vlejkli – Petrovo selo je ostalo med dvōma grajkama. Domanji so leko v svojo ves nut- ali vōstaupili samo s parvicov (tau mi v Porabji trnok dobro poznamo); ležej pa so vujšli na Zahod, kak liki nekak z znautrašnjoga tala rosaga. Na začetki 1950-i lejt so se v tistoj krajini tō začnile deportacije, Petroviščarom so krajdjemali rame in je vōodpelali v lagere. V leti 1956, gda se je za en kratek čas oprla grajnca, je sploj dosta lūstva odskočilo, največ v Meriko. Pospremembisistema (rendszerváltás) so pri Petrovom seli oprli mejni prehod prauti Avstriji, od tistoga mau pa, gda je Madžarska ranč tak nutstaupila v Evropsko unijo, se lidgé znauvič prausto gibajo prejk mejé.

Tak se je ta krajina po skor stau lejtaj pá zdrūžila.

-dm-

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

				AVTOR: MATJAŽ HLADNIK		AMERIŠKA FILMSKA IGRAKLA (CAMERON)		IZRAZ, ODSEV		FICEK, BOŽIAK		AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC PERIMAN		ODSTAVEK		PRIPADNIK VOJSKE		ALOJI PODOBNA TROPNA MESHATA RASTLINA	
Z DREVJEM PORASEL VALOVIT RAVNINSKI SVET																			
IDEJNI UTEME-LITELI																			
ZDRAVILO																9			
KRAJŠI POTEK																			
POMOČ ANIT BEC IZA ZAPEKA		PRIKLJ-ČITEV		PROPAGANDNO OBVESTILO		HRVAŠKO NAFTNO PODJETJE		OBSEŽNO EVROPSKO GOROVJE		JUNAKINJA MIRE MBELIČ ANDREJ ULE		5		URADNI SPIS		NAVJE NAZNA-NITEV, OVADBA			
PRIKAZO-VANJE, DEMONS-TRACIJA										ZAPRTJE POSEBNO VARIOVAN PROSTOR V BANKI								7	
FRANCO-SKI AVTO								10						GLAS VRANE		6		VELIKAN, KOLOS	
														ORGAN VIDA					
GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC								2		EROSOV SPREM-LJEVALCI MOGOČNA GORA								OLIVER STONE	
																		SOKRATOV TOŽNIK	
KELLY LYNCH				RAZVOJ DOGAJA-NJA JAPONSKA VALUTA										NAS PISATELI (MIRAN) IGRALEC AFFLECK					
GLASEN PES, LAJAVT										JEDENJE ČESNU								3	
										LILY ALLEN									
OMELO		4												FRANC. LETOVIŠČE OB ŽENEVSKEM JEZERU					
PANIČEN ČLOVEK, PANIČAR		1												PEVKA IN PLESALKA GERŽINA		8			

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	3	10	2	3

POBARVANKA

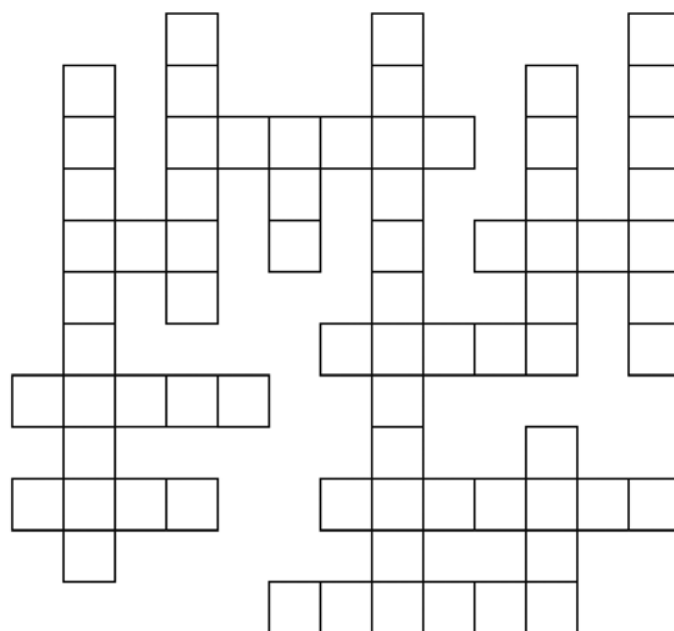

SUDOKU

7		1				4		
	9	6			2			
4	5						9	
			6					9
				7		1	6	8
	2				5		7	
1				6		2		
		3		2	4			
			1	8				3

KOMBINACIJSKA

V mrežo s kombiniranjem razvrstite 15 avtomobilskih znamk, da se bodo pravilno križale med seboj!

AUDI - BMW - FORD - HYUNDAI - JEEP - KIA - MAZDA - MERCEDES BENZ - NISSAN - RENAULT - SUBARU - SUZUKI - TESLA - TOYOTA - VOLKSWAGEN

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota,
Zveza Slovencev na Madžarskem
ter Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci
vas vabijo v sklopu projekta Obujamo dediščino:
Pravljični večeri za odrasle v Porabju na

Pravljičice ob krušni peči,

ki bo v ponedeljek, 3. aprila 2023, ob 12.30
na Porabski domačiji v Andovcih.

Skupaj bomo zamesili testo in spekli »vrtanke za vüzen«.

Ob 14. uri bodo pripovedovali:

Metka Celec

Dušan Mukič

Benjamin Langner - Von Höveling

Milivoj Roš

Glasbena spremljava:

Tomaž Rauch

RAZPIS PROSTEGA DELOVNEGA MESTA ÁLLÁSHIRDETÉS

Urad Državne slovenske samouprave objavlja razpis za zasedbo prostega administrativnega delovnega mesta od 5.6.2023. Za več informacij obiščite spletno stran www.slovenci.hu ali pokličite na telefonsko številko +36-94-534-024.

Az Országos Szlovén Önkormányzat Hivatala (9985 Felsőszőlőnők, Templom út 8.) pályázatot hirdet adminisztratív munkakör 2023.06.05.-től történő betöltésére. További információk a www.slovenci.hu oldalon, illetve a 06-94-534-024 telefonszámon

SLOVENC.HU

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. út. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnost,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Porabske litere

Zveza Slovencev na Madžarskem ter Slavistično društvo
Prekmurja, Prlekije in Porabja
razpisujeta nagradni literarni natečaj
za pripadnike slovenske narodne skupnosti na
Madžarskem
Porabske litere 2023.

Literarni natečaj je namenjen trem kategorijam
prijaviteljev:

- I. kategorija: učenci osnovnih šol,
- II. kategorija: srednješolci in študentje,
- III. kategorija: odrasli.

Vabimo vse zainteresirane, da se udeležijo natečaja in
pošljejo pesmi, proza ali dramska besedila. Prispevki so
tematsko neomejeni, prijavitelji so pri izbiri teme svobodni.

Za pesemska besedila velja, da prijavitelji pošljejo najmanj
pet pesmi. Pri proznih besedilih bo žirija poleg klasičnih
žanrov (črtica, kratka proza, novela, povest, roman)
upoštevala tudi potopisno, reportažno in spominsko prozo,
pri dramskih besedilih pa vse žanre.

Prispevki so lahko napisani v knjižni slovenščini ali v
»domanjoj rejči« – porabščini.

O dobitnikih nagrad v vsaki kategoriji bo odločala
tričlanska žirija, ki jo sestavljajo po dva predstavnika
Slavističnega društva Prekmurja, Prlekije in Porabja ter
predstavniki Zveze Slovencev na Madžarskem. Odločitev
žirije je dokončna.

Nagrade znašajo:

- I. kategorija: prva nagrada 300 €, druga nagrada 200 €, tretja nagrada 100 €;
- II. kategorija: prva nagrada 300 €, druga nagrada 200 €, tretja nagrada 100 €;
- III. kategorija: prva nagrada 500 €, druga nagrada 300 €, tretja nagrada 200 €.

V prvi kategoriji prejmejo nagrado v višini 200 € tudi
mentorji nagrajenih učencev.

Prijavitelji naj svoje prispevke pošljejo v treh natisnjenih
izvodih ali v elektronski obliki najpozneje do 30. septembra
2023 na naslov: Zveza Slovencev na Madžarskem,
Gardonyijeva ulica 1, 9970 Monošter/Szentgotthárd
oz. andreakovacs967@gmail.com porabje@gmail.com s
pripisom »Literarni natečaj Porabske litere«. Prispevki
naj bodo opremljeni z imenom in priimkom ter naslovom
prijavitelja. Prispevki osnovnošolcev naj vsebujejo še
podatke o mentorju/ici. Tipkopisov ne vračamo, ampak
bodo shranjeni v arhivu Zveze Slovencev na Madžarskem.
Prijavitelji dovoljujejo objavo svojih prispevkov v časopisu
Porabje in v Porabskem koledarju.